

החוג לספרות עברית והשוואתית, אוניברסיטת חיפה

שיקספיר: רומנסה, רומנסה טרגית וקומדיה רומנטית
מרצה: ד"ר ישראל המאירי

מטרות ונושאי הקורס (סמינריון):

הקורס יבקש לקרב את הסטודנט לעולמו של שיקספיר, לדרמה החדשנית שיצר ולתיאטרון שבו הציג את מחזותיו, תוך התמקדות באלמנט דרמטי-פואטי ייחודי ביצירתו. הקורס יתמקד ברומנסה השיקספירית. המושג רומנסה (romance) מתייחס לקבוצת המחזות האחרונים בקנון השיקספירי, מחזות פורצי דרך, שאתגרו חוקרים והיו שנויים במחלוקת בעיני דורות של צופים, אנשי תיאטרון ומבקרים. בקורס נבדוק את זרעי הרומנסה גם במחזות קודמים ונודעים של שיקספיר, קומדיות, טרגדיות, ובעיקר מה שביניהן. הדיאלוג המורכב שמקיימים מחזות אלה עם מרכיבי הרומנסה מציף בהם יסודות ארוטיים, פוליטיים ומיתיים נפוצים. נבדוק, בהקשר זה, כמה ממחזותיו של שיקספיר שזכו לכינוי 'מחזות בעיה' (problem plays). לצד עמידה על העקרונות הפואטיים והתיאטרוניים של המחזות ועל הקשריהם ההיסטוריים, הקורס יעסוק גם בשיקספיר כמעבד - בעיקר מתחום הרומנסה בפרוזה - ובשיקספיר המעובד, בעיקר לתחום הקולנוע.

המחזות המרכזיים:

'הסערה' (The Tempest, 1611) תרגום אברהם עוז, או דורי פרנס ('הסופה', באתר 'שקספיר ושות')
'אותלו' (Othello, 1604) תרגום אלתרמן או ט. כרמי
'אגדת חורף' (The Winter's Tale, 1611) תרגום מ. ויזלטיר
'הסוחר מוונציה' (The Merchant of Venice, 1597) תרגום א. עוז
'הלילה השנים עשר' (Twelfth Night, 1600) תרגום ר. אליעז
'רומיאו ויוליה' (Romeo and Juliet, 1594) תרגום א. עוז
'סימבלין' (Cymbeline, 1610) תרגום מ. ויזלטיר

סרטי קולנוע:

'הסערה' של דרק ג'רמן (1979) ושל פול מזורסקי (1982)
'אותלו' של ג'ון דקסטר, סטיוארט ברג' (1964) ושל אוליבר פארקר (1995)
'הלילה השנים עשר' של טרוור נאן (1996)
'הסוחר מוונציה' של מייקל רדפורד (2004)
'רומיאו ויוליה' של פרנקו זפירלי (1968) ושל בז לורמן (1996)

ביבליוגרפיה תמציתית:

מ. בכטין/ צורות הזמן והכרונוטופ ברומן, בתרגום דינה מרקון
אריסטו/ פואטיקה, בתרגום שרה הלפרין
ר. נבו/ שפתו האחרת של שיקספיר; הטראגדיות של שיקספיר
א. עוז/ התיאטרון הפוליטי; היצירה השיקספירית; שטר החידה
א. אבישר/ אמנות הסרט – הטכניקה והפואטיקה של המבצע הקולנועי

A.C. Bradely/ Shakespearean Tragedy
H.Bloom / Shakespeare - The Invention of the Human
J.Dollimore / Radical Tragedy
M.Bakhtin / The Dialogic Imagination
N. Frye / The Secular Scripture; Anatomy of Criticism
Enid Welsford / The Fool ; The Court Masque
James Naremore / Film Adaptation
C. Counswell / Signs of Performance
M.Bluestone / From Story to Stage: The Dramatic Adaptation in the Period of
Shakespeare and his Contemporaries